

Redacció i Administració:
Passatge de Gràcia, 34. — Telèfon 1481-A
Tallers d'impressió:
Barbès, núm. 11 i 13. — Telèfon 1910-A

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

EDICIÓ DIÀRIA

Barcelona i Espanya: 7.50 trimestre
Amèrica Llatina: 8.50
Altres països: 9.50

LA PUBLICITAT

ANY XLV.—NUM. 15480.—PREU: 10 CENTIMS

BARCELONA, DIMECRES, 15 D'AGOST 1923

En, en fin, Catalunya i les catalanes, una de les provincies i gentes de més primor, reputació i estima que se halla en la gran congregación de Estados y Reinos de que se formó la Monarquía española.

Francisco Manuel de Melo
(Hist. espanyol de mil·lars segles XVII.)

A VUIT DIES DE LA DATA La Política Converses filològiques Full de dietari COLORS DE LA REACCIÓ

Al cap de vuit dies complets de la publicació del nostre editorial "El cas de l'Exposició", ha vingut una doble contesta gairebé simultània per part del senyor Joan Pich, comissari, i del nostre col·lega "La Veu de Catalunya". Ha calgut tot aquest temps per convalidar les respostes al·ludides. Han estat tardes, però en canvi són llargues. Declara l'òrgan regionalista que durant la setmana passada lluità amb el dubte de si havia de contestar o no l'article de LA PUBLICITAT. Per fi s'ha decidit per l'afirmativa. Nosaltres playem el confrare, sotmes durant tots aquests dies a la tortura dubitativa.

En resum, els arguments de l'article signat pel senyor Pich i del que, sense signatura, ha publicat "La Veu de Catalunya", es reduïen a dir que nosaltres hem recollit les veus del carrer i que les acusacions que hom fa contra la gestió administrativa i tècnica dels directores de la futura Exposició de Barcelona són fantàstiques o almenys molt exagerades. Ens permetem de fer remarcar que nosaltres no hem entrat en detalls sobre aquest punt, i que per tant no hem establert el grau precís del desgavell i de l'amplada de mànegua que en les coses de l'Exposició s'han manifestat. Hem emès una opinió que correspon al nostre convenciment. I aquest no l'havem format pas al carrer, escoltant les veus que hi circulaven, sinó que l'hem format en llocs reclosos i de repòs, escoltant les veus fidedignes de persones autoritzades, moltes de les quals no podrien ésser recusades pel senyor Pich ni per "La Veu de Catalunya".

Es innocent que el diari regionalista, entre els seus recursos de defensa, utilitzi el de la "diversió", com es diu en el llenguatge de la tècnica militar. És una "diversió", en efecte, el rebreure la tasca de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, en la qual han tingut una part important durant algunes anyades assenyats amics nostres. "La Veu de Catalunya" sap perfectament tota la glòria d'aquesta tasca, i que si algú, amb una psicologia de pàgès analfabet o de nou ric, n'ha censurat qualque aspecte, ho ha fet almenys amb tan poca raó com els que censuren l'obra cultural de la Mancomunitat de Catalunya. Sempre hi ha hagut i sempre hi haurà gent a qui semblaran llançats els diners que s'esmercin en obres de cultura, en edificis escolars i en ensenyament, en llibres i en estudis, en exposicions d'art i en documentació històrica. Però aquest criteri filisteu és una xacra que no té res que veure amb la discomformitat d'un amplíssim sector de l'opinió barcelonina davant els procediments que en les coses de l'Exposició s'han vingut utilitzant.

Els qui fan mal a l'obra de l'Exposició, els qui serien responsables del fracàs si aquest vingués, són els qui l'han compromesa amb mètodes que han provocat una impopularitat fortíssima. Aquesta impopularitat ve de molt abans de la campanya periodística i molt abans sobre tot de la publicació del nostre editorial. El contingut de l'article al·ludit compta amb l'assentiment d'una gran part dels ciutadans barcelonins, incloent-hi a molts que encara militen en els rengles, ja una mica esclarissats, de la Lliga Regionalista. Allò que nosaltres havem dit públicament, ho diuen en privat nombrosos amics del confrare, i no dels menys prestigiosos.

L'únic remei possible, a hores d'ara, està en la rectificació dels mètodes abusius i lleugers. I la rectificació han de fer-la els mateixos grups que han portat el pes dels treballs. Aquests estan ja massa avançats perquè sigui desitjable per als elements nous una intervenció que no podria tenir tota l'eficàcia. Si amb el nostre article hem contribuït, com ens atrevim a esperar, a aquesta rectificació necessària, serà evident que hauréu prestat un bon servei a Barcelona i a Catalunya.

VISITES A EN DELCLOS

Entre els nombrosos nacionalistes que diuenge postat visitaren el company Delclos, empresonats per la lei de jurisdiccions a la Mode, hi havia els senyors Rovira i Virgili i Leandre Cervera, vice-president i secretari, respectivament, del Consell d'Acció Catalana, i el diputat a la Mancomunitat senyor Masó i Llorens, addicte també a aquella patriòtica associació.

ADHESIO A ACCIO CATALANA

Amb motiu de la constitució definitiva de la nova agrupació de patriotes "Acció Nacionalista del Districte VII", d'aquesta ciutat, ha estat tramès a Acció Catalana un ofici donant-li compte oficial de l'acte i reiterant-li l'adhesió.

EL "CENTRE CATALA" DE SANT VICENS DE LLAVANERES

Per avui i demà el "Centre Català" de Sant Vicens de Llavaneres ha organitzat un programa de festes patriòtiques.

Entre aquestes, hi ha la solemne benedicció de la magnífica bandera del cor del Centre. Apadrinaran l'acte el diputat a Cortes pel districte, senyor Baró de Güell, i la seva esposa.

Han promès assistir-hi, dimes, diverses personalitats de la política.

"JOVENTUT NACIONALISTA" DE PIERA

Ha quedat constituïda una Joventut Nacionalista a Piera.

Com a primer acte públic, prepara una conferència per al dia de la festa major, 8 del vinent setembre, havent-la confiada a un orador d'Acció Catalana.

"DIVULGACIONS NACIONALISTES"

El periòdic "La Nova Conca", de Montblanch, ha iniciat la publicació d'un fullet volants, sota la denominació general de "Divulgacions Nacionalistes".

E' contingut de la primera fulla és degut a la ploma del nostre company Antoni Rovira i Virgili, i explica els conceptes de Independència i Separació, aplicant-los al nacionalisme català.

Aquestes fulles van encadrades dins "La Nova Conca", i són, demés, profundament repartides.

Es de lloar la bel·la i generosa iniciativa del nostre col·lega.

L'ONZE DE SETEMBRE

... D'ENGUANY ...

La Comissió executiva ens fa arribar que les cintes que acompanyaven les ofrenes que s'han passat es depositaren al peu del monument a En Rafael de Casanova, estan guardades en l'estatge de la Comissió organitzadora, Rambla de Santa Mònica, 25.

Les Corporacions municipals, entitats i particulars que enguany desitgin novament dedicar l'acostumada ofrena—un ram, corona o branca—als màrtirs de 1714 poden passar per aquell estatge tots els dies feiners de nou a una i de tres a set, durant el dia, i de nou a onze, al vespre, on els seran retornades les llagades, mitjançant el llurament d'una tarja acreditativa amb signatura o segell, segons es tracti de particulars o d'entitats.

EL GOVERN PORTUGUES LA MODIFICACIO MINISTERIAL HA CONSISTIT EN CANVIAR ELS TITULARS D'ALGUNES CATERES

Lisboa, 14.—La situació ministerial no ha canviat en la seva essència, puix solament s'han efectuat certes modificacions en els titulars d'algunes carteres.

Lisboa, 14.—S'ha fet l'anunciada combinació ministerial, passant a ocupar la cartera d'Hisenda el senyor Velhinho Correia, la de Marina el senyor Fontecuna Costa i la d'Agricultura el senyor Joaquim Ibeiro.

Els nous ministres prendran avui possessió de les seves respectives carteres.—Havas.

XL. Qui, quin.

El pronom qui, relatiu o interrogatiu, és un mot invariable. Qui és? Qui són? Demaneu qui és. No sap qui són. L'home a els homes de qui parlo... Tots eren de voltant de la taula, qui drets qui asseguts. Algunes vegades li ha estat donat erròniament un plural quins, traduint, per exemple, quients per quins; quins no és el plural del pronom qui, que és invariable, sinó de l'adjectiu interrogatiu quin; no tradueix, doncs, quients, sinó cuales.

El català literari té al costat d'un qui, invariable un quins; que fa el femení quina, el plural masculí quins i el plural femení quines, i així com qui pot ésser relatiu i interrogatiu, quin és exclusivament interrogatiu (o ponderatiu) mai relatiu.

Quin llibre llegeix? Quina ploma ha pres? Per quins carrers pastarà? Amb quines raquetes jugarà?

No m'han dit quin volen els colius; demana's quin volen. Una d'elles, no sé quina de les tres... Ignorem per quins motius ho han fet. No saben per quins raons...

Quin home més olí! Quin un de més gros!

Però al costat d'aquests exemples de quin interrogatiu (o ponderatiu), la llengua actual presenta nombrosos exemples de quin emprat erròniament com a mot relatiu.

P. Fabra.

L'elefant londinenc és rebel a la T.S.F.

El cornac indi acaba d'assajar, com deien en la nostra darrera edició, de donar ordres a aquest paquiderm per mitjà de la T. S. F. Però heu's ací que, segons comuniquen a Le Journal, l'elefant se n'ha desentès. Syed Ali, domador indi, encarregat de fer la prova, es presentà, a l'hora convinguda, a l'estació d'emissió dels ràdio-concerts.

L'elefant havia romàs al seu paddock, on una assistència respectuosa de funcionaris del jardí, d'exploradors, de periodistes i d'operadors de cinema estaven disposats per anotar els més petits gestos, quan, copiosament de funcionari, desgraciadament, com que l'espera era llarga, algú va tenir la pobre idea de llançar a l'Indierini (aquest és el nom de l'elefant) patates encusades. De les quals els elefants són molt gormans. Així, quan després d'una presentació feta pel "speaker" de la companyia radiofònica s'acabà la veu del "mahut" dient: "Hut... Hut... Hut...", això és, "ajeu-te", l'animal continuà menjant les patates com aquell que res no hagués sentit.

Una mica després el receptor llançà una ordre nova: "Aixecat". L'Indierini va donar la impressió que havia sentit alguna cosa, però no es bellugà per la simple raó que estava dret. Un terç comanament, que li deia de recórrer una peça de moneda que, segons hom havia convingut, debia anar un guarda, potser hauria estat atesa per l'elefant si l'atzar no hagués fet caure la dita moneda arran mateix de les patates inoportunes.

Noves temptatives del cornac foren acollides per l'Indierini amb la mateixa indiferència, i àdhuc la simfonia fada de Love Lyrics, que interpretà a honor seu l'orquestra del sense-til, no desvetllà en l'Indierini un mínim interès. Evidentment, la T. S. F. no substituirà, ara per ara, el "cornac" en la domesticació del paquiderm famós del parc zoològic de Londres.

L'ETROQUETA AL VATICÀ

Sembla que la vella etiqueta s'havia relaxat una mica, darrerament. Molts pelegrins i pelegrines entraven al Vaticà i compareixien a la presència del Sant Pare amb una indumentària qualsevol. Això no passarà més. Han estat donades severes consignes als guardes que vetllen davant les portes de bronze. No la travessarà cap senyor que no vagi correctament vestit de cerimònia, ni cap senyora que no dugui un vestit modest i el cap cobert per la modesta mantellina.

Com que molts turistes dels que ho sabrien anar a Roma i no veure al Papa, es troben sense els vestits necessaris, s'ha creat al voltant de la cel·lebre columnata de Bernini una curiosa indústria de fegadors de robes.

Abans de la guerra, el lloguer d'un vestit valia deu llires; calia, però, deixar una fiança en fiança. Els industrials temien que alguns turistes desapareguessin amb el vestit. La temença era una mica exagerada perquè els frances eren tan vells, tan llustres que no podia fer gòl·gil d'ells d'aparells.

CADASCU PER ON L'ENFILA

A quanta pobles de Catalunya celebren la festa major? A trenta, a quaranta, a cinquanta, a cent? Qui ho sap? Tal vegada algun d'aquests especialistes de menuderies que es produeixen a Catalunya amb més abundor que enlloc. Tal vegada només cal obrir el calendari del Pàgès i l'Ermítà per assabentar-se'n. Amb aquesta calor em sembla més prudent de renunciar a cabriar-ho i restar tranquil·lament amb la vaga idea d'una multitud de pobles que es veuen obligats a fer el va-i-tot de la festa major.

Els playno, sincerament els playno. Des del campaner que a punta de dia s'ha enfilat al campanar per complir amb el primer número del programa: el trilleig de campanes, fins als balladors i balladores, tots mudats, que a la nit s'han de bellugar al compàs d'una música boja, quin rengle de sacrificis heroics i de suors torrencials!

Conec proes les meravelles de la il·lusió humana. Jo playno els excel·lents pagessos, els dignes menestrals, els respectables estocadors que avui es delixen arrossegar pel màgic remolí de la festa major. És molt possible que si em veien llegint o divagant sota l'ombra d'una morera, o a la platja, a recer d'un encanyissat, fossin ells els que em playnessin a mi.

No discutim. Cadascú per on l'enfila. Com la vostra festa major llampant, sorollosa, polso... Talment la veieu.

En un recó de plaça hi ha un dissortat colomí lligat a una estaca perquè els hordegassos del poble assagint llur punteria amb una escopeta. Quin sol tan horrible sobre aquesta petita escena de barriar!

A prop, una taula plena d'ampolles, un cantí, mitja dotzena de gots i una galleda plena d'aigua. Les ampolles, voltades d'un eixam de vespes i de mosques, contenen xarops, cervess i gasosa. A la galleda són esbandits els gots cada vegada que un bevedor els deixa. Si la vostra set és tan horrenda, que hi fareu? Acosten-vos al tanell i demaneu una gasosa. Com la treueu? Ex! Sembla brou. Deixeu-la, amic meu, tot dient a la bona dona que us hi serveixi: "No m'agrada. Ha de bullir més".

Carles Soldevilla

La calor és una calamitat per tothom

Hi ha algú que no s'haig exclamat encara de la calor que fa? Si hi ha algú que es presentia. Trencant els nostres principis, ens adresem a l'Estat opressor perquè li concedeixi la creu del mèrit civil.

Tanmateix, si a Barcelona no és possible trobar un home de tarannà prou estoc per romandre impassible davant la temible ascensió del termòmetre, hi ha països—no cal oblidar-ho—on aquestes temperatures són representen cap catàstrofe, on aquestes temperatures són la normalitat mateixa.

A Cooktown, ciutat d'Anstràlia, tothom està completament resignat a viure a cinquanta graus sobre zero tot l'any. Que dic resignat? Tothom està content de viure a aquesta temperatura i es migra lemmalallex tan bon punt l'en treuen.

Sembla de tota manera, que alguns lemeraris cooktownensos un dia varen emprendre el viatge a Londres. Varen triar a posar a el més d'agost per no patir tant amb el canvi de clima. Llurs compatriotes, però, no cessaven de pregar-los que desistissin d'un projecte talmant perillós. "No hi podrà viure, els cridaven, és un clima polar!"

Els ardit exploradors desembarcaren a Anglaterra i, en efecte, començaren a tremolar de fred. Per escalfar-se es dedicaren a visitar fàbriques de vidre, fundicions, forns de porcellana. Però el malastre va consumir-se; un cooktowneno que havia desafià la frescor de la nit per anar a l'Òpera de Covent-Garden, agafà una pulmonia i morí.

Els seus companys varen ordredre de portar la seva despulla al forn crematori. Varen prendre aquest determini amb l'intenció egoista d'escalfar-se una estona al costat d'un bon foc—cal dir-ho—i vetlaci quan el difunt asabava d'ésser introduït al forn, un cooktowneno va dir:

—Torneu a obrir nla portal Torneu a obrir! Vull veure! En cerca per darrar cop!

Hom va obrir de nou; i aleshores es va sentir la veu del difunt cooktowneno que cridava: —Per Déu, em voleu fer el favor de tancar! Una vegada que em trobo una mica a pler en aquest pore país, em feu un corrent d'aire!

La situació d'Alemanya

(Del nostre Involat especial)

En temps del Kaiser hi havia a Alemanya dues coses que infamaven: ésser jueu, ésser periodista. Els diaris, en aquell temps, eren una cosa que es considerava inferior. No comptaven. Es per aquesta raó que tots els periodistes alemanys eren, abans de la guerra, jueus. Ara és una altra cosa. Els antics inferiors s'han reventat i són els homes de la situació. No vull pas dir que els jueus avui posin que ho són, a les cartes de visita, però vaja, n'estan molt orgullosos.

Precisament, aquest és el primer mal, l'obstacle que es porta el nacionalisme alemany: el d'ésser un moviment anti-semita. I es comprén: en un país en què els jueus tenen la indústria, la banca, els obrers i els diaris; en un país en què és cosa rara no trobar al davant de qualsevol organització econòmica o comercial una mica complex, un jueu, incacrit regularment al partit democràtic o al partit social-democràtic i portant en el fons del cor un odi perfecte contra el règim imperial; en un país dominat en els nuclis més vists pels semites, un moviment que no s'hi recolzi i que al contrari, els combati, corre un perill gravíssim: el de quedar incognit amb l'exterior. Totes les possibilitats, per aquest cantó, es trenquen. Els comunistes diuen que els nacionalistes reben armes i consells del feixisme italià. Error, equivocació profunda. Els nacionalistes (de França, d'Alemanya, d'Itàlia), tenen el mateix programa i és per això fatalment que han d'estar a mata-degolla ells amb ells. Un nacionalista alemany pensa igual que un home d'Acció Francesa o que un socialista i com que tots tres són exclusivistes, per força s'han de menjar mútuament. Els únics internacionalistes de veritat, el comunista-jueu i el milionari-jueu no apuntalaren mai el moviment nacionalista alemany. Els grans noms israelites de la City poden perfectament, en un moment donat, col·laborar, ahir amb Rathenau, demà amb Stines. El que és impossible és que no combatin un Ludendorff o un Hitler, segons els quals, la salvació del món depèn d'una degollada general de fills de Sem.

I el segon obstacle es troba en la mateixa situació del país. Alemanya és com una molla que ha perdut una gran part del seu vigor. Els moviments i les reaccions de la gent no són pas animats com abans. Per a una restauració feixista, falta per ara el vent que infila les veles. No vull pas dir que la joventut, la burgesia, la classe mitja, no aplaudissin ni posessin banderes als balcons una vegada la festa fos començada. El que em sembla que falta són gent per donar el primer impuls a la festa.

L'alemany d'abans ja no existeix. Avui l'alemany de tipus mitjà és un producte del compromís entre l'honest i el necessari. Tres anys d'una economia tumultuosa i fantàstica han tirat per terra totes les normes de moral tradicional. S'ha demostrat aquí, tothom ha pogut veure amb els seus ulls, que d'estalvi és una cosa ridícula i inútil; s'ha pogut veure castigat l'home que ha donat la seva fortuna pel comú i premiat l'home que jugà a la borsa sobre la pèrdua del territori nacional; els emboscats i els pròfugs de la guerra, són els més rics; la gent honesta i patriòta són els més pobres. El que ha passat amb els funcionaris expulsats de la Ruhr és una cosa que no té nom, és una cosa que si la relacionem amb la idea que un hom té de l'Alemanya d'abans de la guerra, us fa rodar el cap. Aquests pobres funcionaris expulsats han arribat a la capital i s'han vist ostafats, pelats i enganyats pels ciutadans de Berlín en general i pels propietaris de pisos en particular. En aquesta Alemanya, en fi, sortida de la guerra, sembla només haver-hi lloc per als intriguents, per als banderats i per als atracadors de gamel. Els vells han perdut la fe, els joves les virtuts i l'ideal de les dones sembla ésser cobrir un amic que ser tenir un amic que igual. La gran massa d'obres es conserva honesta, és en realitat la gran reserva d'aquest país, però no hi ha una joventut revolucionària. Els estudiants escombren de dia les pensions, en renten els plats i a les nits estudien la medicina o la teologia. Aquests estudiants no tenen pas humor, els diumenges, per anar a cantar himnes revolucionaris o per fer manifestacions subversives. El seu estómac, per altra part, no toleraria pas una petita baralla amb la policia. I és que les revolucions deuen ésser també un luxe que només es poden permetre els pobles rics. Ra-dek acaba d'escriure que la revolució a Alemanya no serà possible fins que no hi hagi inscrita al partit comunista un milió de ciutadans. Quan Ra-dek ha escrit això sabia que les coses precisament són al revés. Quan hi hagi un milió d'inscrits, no serà comunista ni el secretari general del partit.

La mateixa decadència del resort moral, es nota al camp. Cuno no fa gaires dies que s'agonollava davant dels agraris i els demanava que no vinguessin a complicar amb les seves urpades, la ja complicada i difícil política de la resistència a la Ruhr. L'home del camp es torna fàcilment un aserriat enemic del ciutadà. L'home del camp, nacionalista per essència, pot reduir les mesures de la seva nauca als seus camps i als seus arbres i considerar el que resta, terra de rapinya per a les seves ungles.

Davant de tot això, què hi ha? Hi ha en primer lloc l'exercit, que segons el tractat pot tenir l'Alemanya, la Reichwehr. Després hi ha, mentre que no es demostrï el contrari, com a principal aliat de l'exercit, el sindicalisme, la vage. La Reichwehr, per ara és una incògnita. Que cosa fermenta entre aquests soldats d'ofel, melancòlics i disciplinats i vestits com, en temps del Kaiser, és un misteri. Però és un fet que la República alemanya, aquesta República sense història, sense "pose", sense victòries i sense bandera, no dona pas a aquests soldats el menjar espiritual que una veta dels colpejats del Kaiser els donava antigament. Es molt més difícil fer entendre a un soldat que ha de morir per un concepte abstracte de civisme i de democràcia que no pas per un emperador, encara que aquest emperador sigui un perfecte animal. Es per això que la Reichwehr preocupa tant. Ja poden estar segurs que si uns oficials canten un dia la cançó: "Nosaltres hem travessat victoriosos la França", l'endemà hi ha una interpellació al Reichstag. I no deixa d'ésser curiós sobre tot pels que saben paladar la ironia, veure els articles sobre l'exèrcit republicà, sobre la disciplina i la fe que s'ha d'animar i sobre llur grandesa, que publiquen sovint els diaris socialistes, això és, aquells diaris que ahir eren antimilitaristes i feren una brom a sagant a oosta dels combatents i de l'heroisme.

Ben garbellat, la cosa més forta d'Alemanya és l'organització sindicalista, amb les possibilitats de produir, en qualsevol moment un col·lapse general a la nació. Aquesta organització és forta, malgrat estar dirigida pels homes sinistres de la social democràcia.

Berlín, agost. **Josep Pla**

La pròxima nota: "PROFESSORS DE REVOLUCIO".

LES PROXIMES ELECCIONS A IRLANDA: INOCCENTS

Dublin, 14.—Amb motiu de mítings per a les eleccions de la setmana entrant, han ocorregut molts incidents diferents i dretes d'Irlanda. El president senyor Cosgrave i alguns Ministres foren violentament interromputs el diumenge a la nit a Dublín per dones que sostenien la tesi republicana.

El general Mulcahy, Ministre de la guerra, ha denunciat els manceigs del senyor De Valera i dels seus partidaris els quals desposseïren de les seves tarres els propietaris del Sun i la Tila.—Radio.

El desgarrell telefònic sembla que s'agreuja quan un hom, usant d'un dret legítim, posa els telèfons en calatà

Cada dia rebem quelxos qñs ens demostren la versemblança d'aquesta tesi.

Dissabte, a les tres de la tarda, un subscriptor va posar un telegrama destinat a La Ametlla. No es va rebre en tot el dissabte ni en tot el diumenge.

Es puorl aquesta petita guerra que s'entretenen a fer alguns funcionaris infidels. El seu únie efecte és augmentar el grup dels que es malvien de tota conèrdia.

Conèrdia? Les quatre paraules d'un telèfonema en català semblen prou per desmenadonar l'odi del molts forasters instal·lats a Catalunya.

A IRLANDA

ELS REPUBLICANS IRLANDESSOS MES DECIDITS QUE MAI A LA LLUITA

Un redactor de "L'Humanité" ha entrevistat N'Albinia Brodrick, republicana irlandesa militant. Informera de professió, s'ha llurat d'alguns anys encà a curar els ferits de l'exèrcit rebel.

"Cal no entendre malament—ha dit—la crida que llança De Valera a les seves tropes el 28 de maig passat, per donar-los l'ordre de cessar el foc. Si els republicans han decait llurs armes no ha estat sinó momentàniament i amb el fi de donar temps per reorganitzar-se. El poble irlandès es troba de moment fatigat de tant de batres. Té fretura de refer-se abans de reprendre la lluita que, d'altra part, era massa desigral. D'ací a algun temps podrà veure tot Irlanda venir amb nosaltres".

"Res no hi ha, com hom propaganda, d'una revolta de catòlics contra protestants. Els bisbes catòlics són, en bona part, partidaris de l'Estat lliure. També els franco-maçons són partidaris de l'Estat lliure. En envolt molts dels nostres caps i nombrosos militants republicans com jo mateixa, són protestants. Res no té que veure la religió amb tot això. L'establiment de l'Estat república amb Irlanda és l'únic fi que perseguim en aquest moment."

Referint-se després a la situació dels presoners, Albinia Brodrick ha dit: "Ja sabem que acaben de votar, el "Dail Eireann" el manteniment del flogging. (A l'lei que permet de flagellar amb el martell els presoners indisciplinats). Aquest suplici és tan dolorós que hom ha vist soldats habituals als horrors de la guerra, caure en basca davant d'aquest espectacle. Així, per exemple, el dia que havia de figurar en el Parlament la supressió del flogging, només 28 diputats sobre 128 han tingut el coratge d'assistir a la sessió. D'aquests 28 diputats, 20 votaren el manteniment de la llei. No us podeu imaginar els tractaments que sofrien els nostres presoners en el càrcer i en els camp d'Irlanda. No solament són baluts, tirats a terra, insultats de tota manera, éns, ans també a la més petita ocasió, els soldats encarregats de guardar-los els paren sobre seu. Així, per exemple, a la presó on jo era, una dona fou ferida per una bala que havia estat tirada a través del pany." Cal recordar que els republicans irlandesos reclosos en presó passen avui dia de catortze mil.

EL GOVERN BRITANIO I L'ARANZEL ESPANYOL

Londres, 14.—El Govern britànic ha acceptat els drets específics introduïts a l'aranzel espanyol, en substitució dels drets "ad valorem", que han estat suprimits.—Havas.

La situació a Europa

Sembla que malgrat les topades i col·lisions sagnants odevingudes a diverses ciutats alemanyes, la situació tendeix a normalitzar-se. Encara que no estan designades totes les persones que han d'ocupar càrrecs en el nou Govern, tot fa creure que el nou canceller seguirà una política més ampla que el seu antecessor, sempre, però, mantenint la resistència passiva.

França està disposada a contestar tan aviat com li sigui possible les noves propostes que enolou la nota anglesa.

El president dels Estats Units consultarà els ambadors dels països aliats sobre la qüestió de les reparacions per tal d'intervenir eficaçment per evitar la ruptura de les relacions franco-angleses.

La calor és una calamitat per tothom

Hi ha algú que no s'haig exclamat encara de la calor que fa? Si hi ha algú que es presentia. Trencant els nostres principis, ens adresem a l'Estat opressor perquè li concedeixi la creu del mèrit civil.

Tanmateix, si a Barcelona no és possible trobar un home de tarannà prou estoc per romandre impassible davant la temible ascensió del termòmetre, hi ha països—no cal oblidar-ho—on aquestes temperatures són representen cap catàstrofe, on aquestes temperatures són la normalitat mateixa.

A Cooktown, ciutat d'Anstràlia, tothom està completament resignat a viure a cinquanta graus sobre zero tot l'any. Que dic resignat? Tothom està content de viure a aquesta temperatura i es migra lemmalallex tan bon punt l'en treuen.

Sembla de tota manera, que alguns lemeraris cooktownensos un dia varen emprendre el viatge a Londres. Varen triar a posar a el més d'agost per no patir tant amb el canvi de clima. Llurs compatriotes, però, no cessaven de pregar-los que desistissin d'un projecte talmant perillós. "No hi podrà viure, els cridaven, és un clima polar!"

Els ardit exploradors desembarcaren a Anglaterra i, en efecte, començaren a tremolar de fred. Per escalfar-se es dedicaren a visitar fàbriques de vidre, fundicions, forns de porcellana. Però el malastre va consumir-se; un cooktowneno que havia desafià la frescor de la nit per anar a l'Òpera de Covent-Garden, agafà una pulmonia i morí.

Els seus companys varen ordredre de portar la seva despulla al forn crematori. Varen prendre aquest determini amb l'intenció egoista d'escalfar-se una estona al costat d'un bon foc—cal dir-ho—i vetlaci quan el difunt asabava d'ésser introduït al forn, un cooktowneno va dir:

—Torneu a obrir nla portal Torneu a obrir! Vull veure! En cerca per darrar cop!

Hom va obrir de nou; i aleshores es va sentir la veu del difunt cooktowneno que cridava: —Per Déu, em voleu fer el favor de tancar! Una vegada que em trobo una mica a pler en aquest pore país, em feu un corrent d'aire!

L'ETROQUETA AL VATICÀ

Sembla que la vella etiqueta s'havia relaxat una mica, darrerament. Molts pelegrins i pelegrines entraven al Vaticà i compareixien a la presència del Sant Pare amb una indumentària qualsevol. Això no passarà més. Han estat donades severes consignes als guardes que vetllen davant les portes de bronze. No la travessarà cap senyor que no vagi correctament vestit de cerimònia, ni cap senyora que no dugui un vestit modest i el cap cobert per la modesta mantellina.

Com que molts turistes dels que ho sabrien anar a Roma i no veure al Papa, es troben sense els vestits necessaris, s'ha creat al voltant de la cel·lebre columnata de Bernini una curiosa indústria de fegadors de robes.

Abans de la guerra, el lloguer d'un vestit valia deu llires; calia, però, deixar una fiança en fiança. Els industrials temien que alguns turistes desapareguessin amb el vestit. La temença era una mica exagerada perquè els frances eren tan vells, tan llustres que no podia fer gòl·gil d'ells d'aparells.

La calor és una calamitat per tothom

Hi ha algú que no s'haig exclamat encara de la calor que fa? Si hi ha algú que es presentia. Trencant els nostres principis, ens adresem a l'Estat opressor perquè li concedeixi la creu del mèrit civil.

Tanmateix, si a Barcelona no és possible trobar un home de tarannà prou estoc per romandre impassible davant la temible ascensió del termòmetre, hi ha països—no cal oblidar-ho—on aquestes temperatures són representen cap catàstrofe, on aquestes temperatures són la normalitat mateixa.

A Cooktown, ciutat d'Anstràlia, tothom està completament resignat a viure a cinquanta graus sobre zero tot l'any. Que dic resignat? Tothom està content de viure a aquesta temperatura i es migra lemmalallex tan bon punt l'en treuen.

Sembla de tota manera, que alguns lemeraris cooktownensos un dia varen emprendre el viatge a Londres. Varen triar a posar a el més d'agost per no patir tant amb el canvi de clima. Llurs compatriotes, però, no cessaven de pregar-los que desistissin d'un projecte talmant perillós. "No hi podrà viure, els cridaven, és un clima polar!"

Els ardit exploradors desembarcaren a Anglaterra i, en efecte, començaren a tremolar de fred. Per escalfar-se es dedicaren a visitar fàbriques de vidre, fundicions, forns de porcellana. Però el malastre va consumir-se; un cooktowneno que havia desafià la frescor de la nit per anar a l'Òpera de Covent-Garden, agafà una pulmonia i morí.

Els seus companys varen ordredre de portar la seva despulla al forn crematori. Varen prendre aquest determini amb l'intenció egoista d'escalfar-se una estona al costat d'un bon foc—cal dir-ho—i vetlaci quan el difunt asabava d'ésser introduït al forn, un cooktowneno va dir:

—Torneu a obrir nla portal Torneu a obrir! Vull veure! En cerca per darrar cop!

Hom va obrir de nou; i aleshores es va sentir la veu del difunt cooktowneno que cridava: —Per Déu, em voleu fer el favor de tancar! Una vegada que em trobo una mica a pler en aquest pore país, em feu un corrent d'aire!

França contestarà molt aviat, cortesament i detallada, la nota anglesa

dre; però movia el cap amb un
aire de dubte. El fusell li sem-
blava més plaent i més segu-
r, s'omblava un combat heroic,
un llarga malança de la qual sort-
iria perfecte i pur, deslliur-
per sempre dels paranyes del Ma-
ligne.

Samuel Chappdelaine va tor-
nar i el sopar fou servit. Els sen-
nyals de la creu al volt de la tau-
la, els llavis murmurant "Bonne
dieu!" silenciosos, Telesfor
Alma-Rosa recitant-los amb veu
sota; després, altres senyals de
la creu; el soroll de les cadire-
i del bano acostats; les cuillers
tustant els plats. A Maria li sem-
blava com si per primera vegada
a la seva vida, després de la
seva absència, s'adonés d'a-
quets sons; que eren diferents
dels sons i els gestos de tot ar-
reu i els vestien amb una dolça
i una solemnitat particulars, a
ésser fets en aquesta casa isol-
da en els boscos.

Acabaren de sopar, quan va
sentir-se al delfora una remor
passa; el gos va aixecar les o-
lles, però sense rondinar.

—Un visitant,—digué la ma-
Chappdelaine. — Es Eutropi Ga-
gron que ens va veure.

La profecia era ràbil perquè
Eutropi Gagnon era l'únic a-
L'any abans havia pres amb

(Continuar)

Notes d'Esports

ATLETISME

Als Campionats a Bilbao

Advertim als nostres lectors que fins ahir al matí no vàrem rebre del nostre informador a Bilbao els dos telegrames que trametem a continuació. Aquest retard ha estat degut, segons sembla, a un error d'indicació en l'adreça. Els nostres lectors perdonaran aquest retard, el qual som els primers de lamentar.

RESULTATS DE DIJUMENGE

100 metres lliures:
Primera sèrie: 1. Casas (castellà) en 11 segons, dos quarts, seguit de Valles (Biscaia).

Segona sèrie: 1. Pagaza (Biscaia), seguit d'Ordóñez (Guipúscoa), en 11 segons, 4 quarts.

Tercera sèrie: Anatol (Guipúscoa), en 11 segons, 3 quarts, seguit de Corrado.

Tots sis queden classificats per a la final de la prova.

Triple salt:

Queden classificats per l'ordre següent:

Artach (Biscaia), 12' 30"; Elósegui (Guipúscoa), 12' 18"; Lerno (Biscaia), 12' 12"; Barrena (Castella), 12' 10"; Valdés (Aragó), 11' 7".

400 metres lliures:
Queden classificats per a la final: Garcia (castellà), en 54" 3 quarts, Anatol (Guipúscoa), en igual temps. Puyo (Biscaia), en 54" 4 quarts. Erize (Biscaia), en 55". Peña (Biscaia), en 55" 1 quart. Alcora (Guipúscoa), en 55" quatre quarts.

Llançament de la javalina:

Queden classificats: Juanin (Biscaia), Elizaguirre (Guipúscoa), Nin (Castella), Bru (Castella), Puyo (Biscaia), Bilbao (Biscaia).

Salts d'alçada:

Valdés (Aragó), Elósegui (Guipúscoa), Llori (castellà), Yermo (Biscaia) i Artach (Biscaia), tots els quals pasaren de 1'65 metres.

500 metres:

El català Pons ha estat desqualificat durant la cursa, puix segons sembla ha contestat en mala forma als del jurat perquè l'advertien que sortia a fora de la pista.

La cursa semblava ésser guanyada per En Palau, el qual per no ha pogut contrarestar el formidable embat final del base en els darrers moments.

La classificació ha estat:

1. Palma (Biscaia), en 16 m., 17 s., dos quarts.

2. Palau (castellà), en 16 m., 24 s., dos quarts.

3. Peña (Guipúscoa), 4. Mani (castellà), 5. Acebal (Guipúscoa).

1000 metres relleus (4 per 250):

(FINAL)

Ha vergut l'equip Arenas (Biscaia), en 2 m., 6 s., 1 quart.

2. Gimnástica (Castella), en 2 m., 13 segons.

RESULTATS DE DILLUNS

Llançament de pes:

Han quedat classificats per a la final:

Elizaguirre (Guipúscoa), 10'65 m. Montero (Castella), 10'61 m.

Llorens (castellà), 10'50 m. Niu (castellà), 10'40 m.

Erico (Biscaia), 10'38 m.

300 metres lliures:

Queden classificats:

Anatol (Guipúscoa), 23 s., 4 quarts. Peña (Biscaia), 23 s., 4 quarts.

Leira (Castella), 24 s., 3 quarts. Vallana (Biscaia), 24 s., 4 quarts.

Salts de longitud:

1. Yermo (Biscaia), 6'35 m.

2. Artach (Biscaia), 6'25 m.

3. Elósegui (Guipúscoa), 6'07 m.

4. Erize (Biscaia), 5'96 m.

5. Corrado (Castella), 5'85 m.

Eliminats: 800 metres:

1. Pons (castellà), en 2 m., 9 s.

2. Palau (castellà), en 2 m., 9 s., 3 quarts.

3. Forcadell (castellà).

Adarraga (Castella) i Abad (Biscaia), en 2 m., 10 s.

Llançament del disc:

Erico (Biscaia), 32'500 m.

Belueta (Biscaia), 31'140 m.

Lira (Castella), 30'900 m.

Coderque (Aragó), 30'340 m.

Llorens (Castella), 30'340 m.

Cursa 110 metres tanques:

Queden classificats:

Peña (Biscaia), en 17 s., 2 quarts

Record d'Espanya, batut.

Montades (castellà), en 18 s., 4 quarts.

Idarraga (Biscaia), en 19 s., 1 quart.

Artach (Biscaia), en 18 s.

Monier (Guipúscoa), en 17 s., el record del qual no pot homologar-se perquè és de nacionalitat suïssa.

Salts de pes:

Queden classificats:

Erico (Biscaia), 3'000 metres.

Barrena (Castella), 2'800.

Llori (castellà), 2'600.

300 metres, marxa:

(FINAL)

1. Meléndez (castellà), en 24 m., 29 segons, 1 quart.

2. Garcia (castellà), 3. Soler (castellà), 4. Munguiza (Castella).

EL PROGRAMA DE LES FINALS D'AUTUMN

Corresponden celebrar-se arreu les finals dels Campionats d'Espanya de les proves següents:

1000 metres lliures.

Associació Protectora de l'Ensenyament Catalana

EL PROBLEMA DELS MESTRES

Als Municipis, Corporacions públiques i patricis de Catalunya

IMPORTANCIA DEL MESTRE

En l'ensenyament de Catalunya el problema del mestre és, potser més enllac, fonamental, i està per damunt de tot altra qüestió. Sense mestres no és possible exercir cap acció docent d'eficàcia en cap ordre d'institucions, siguin oficials, siguin privades.

El catalanisme, en les seves etapes d'intensificació, ha de presentar i formentar el problema del mestre com un dels de més transcendència.

Així trobem que l'any 1900, en el moment excepcional més fort de la política regionalista, En Jo n Baràna, emparat per tots els elements que aleshores actuaven en el catalanisme, creà la seva Escola de Mestres, amb l'intent de produir una generació de mestres joves que ocupés les escoles de Catalunya. Aquesta ha estat també, de molts anys ençà, una de les preocupacions cabdals de l'Associació Protectora de l'Ensenyament Catalana, a la qual dedica esforços i iniciatives, i al mateix esperit hi respon la creació dels Estudis Normals de la Mancomunitat, en la creació dels quals la nostra Associació ha tingut bona part.

Avui, però, la necessitat d'intervenció en la formació de mestres, sigui per augmentar el nombre, sigui per millorar el nivell preparació, torna a fer-se sentir vivament, d'acord amb la necessitat d'augmentar l'acció nacionalista per assolir les reivindicacions catalanes.

Amb mestres catalans que actuen amb esperit català, tindrem escola catalana: sense ells, tot el que s'intenti no serà més que el nom o l'aparència d'una acció en l'ensenyament.

LA CRISI DEL MAGISTERI

El problema del magisteri passa en el nostre país per una doble crisi.

a) crisi de personal;

b) crisi de preparació.

La crisi de personal

Aquesta crisi és, en realitat, una crisi universal, agreujada, potser, en països com ara Espanya, sense Govern ni orientació. El materialisme modern amb l'afany de lucre, les possibilitats de la indústria i del comerç, el funcionarisme, l'enlluernament de les professions pseudo-científiques que ofereixen sensacions fortes sense l'exigència del veritable esforç, fan que la carrera del mestre, com gairebé la majoria de professions semblants, recai salvador de la classe mitjana més assenyada i sobria, no tingui aspirants. La carrera de mestre, modesta i exigent, poc retribuïda i plena d'espines, té pocs atractius davant les afalagadores perspectives de l'atrafegat món d'avui. És difícil de precisar els que serien mestres i es fan comerciants, xofers o electricistes; però sí es pot comprovar, per exemple, a les Normals d'Espanya, com molts que han estudiat la carrera van a correus, a telègrafs, o troben menys exigències, menys responsabilitats, menys treball i molt millor retribució.

La crisi de preparació

La crisi de preparació ve de l'organització defectuosa i desbordada de l'ensenyament normal a Espanya, malgrat els esforços de molta part del seu professorat.

Els defectes cabdals són:

Primer.—Solucions de continuïtat en la formació general dels mestres. (En el sistema espanyol, l'Estat, des del principi, només un ensenyament fins a dotze anys, però no admet els alumnes a la Normal fins a catorze. Així mateix, en acabar els estudis—podem dir-ho—acaba fins a 18 anys—no el deixa acabar fins a 20 anys, abans fins als 21).

Segon.—Concepte erroni de l'Escola Normal: L'Escola Normal ha d'ésser professional. L'Estat vol que serveixi per a la formació general i la professional a la vegada, i no fa bé ni la una ni l'altra.

Tercer.—Defectes de plan i de mètode: ensenyament lliure i rutinari, manca d'esperit, manca d'ambient pedagògic.

Quart.—Desarrelament de la vida i de l'ambient on la Normal funciona: manca, en el nostre país, de cultura catalana.

La crisi de preparació té entre nosaltres una doble gravetat, puix en voler remeiar-la pot refluir sobre la crisi de personal i agreujar-la, considerant per la duplicació d'estudis que ha d'exigir.

CAL SOLUCIONAR LA CRISI DEL MAGISTERI

No cal dir, doncs, que no es tindran mestres a Catalunya el no es soluciona aquesta doble crisi.

Solucions a la crisi de personal

La crisi de personal no es pot solucionar més que contrarestant les causes que l'ha produïda. Primer, tot cal posar el sou i la condició de vida dels mestres d'acord amb l'alta responsabilitat de la seva funció.

Hem de recordar del nostre cervell la imatge del mestre pobre al qual es manté amb els sis rals de setmana, i posar-hi la de l'home de carrera independent i senyor que, com el metge, per exemple, per la seva dignitat ha de tenir un sou digne, tan digne com el de qualsevol altra professió.

Cal oferir, doncs, per a futurs mestres: els llocs necessaris en actuar; el sou i les condicions de vida indispensables per viure lliurement i noblement, com pertoca a un professional de la intel·ligència.

Però de la millora material no hi ha prou. A més cal exaltar la noblesa i la dignitat de les activitats intel·lectuals i de tots els que es dediquen a elles. Cal sembrar i escampar ideals, desvetllant amb ells les vocacions perdudes i l'afany de les altes il·luses de l'esperit, entre els quals les del mestre tenen un lloc d'honor.

Entre nosaltres l'ideal de reivindicació de la pàtria pot ésser l'element més de restauració del magisteri, sobretot si la joventut a p pteu que el camp de l'escola ha d'ésser el de la lluita més intensa, més noble i més alta.

Aquests són els remeis ordinaris; però avui, amb ells tots sols potser no n'hi ha prou. Avui ens trobem amb un sistema completament destruït, que cal restaurar; no a compàs dels canvis, sinó amb urgència, accelerant els fets per arribar a temps a l'assoliment dels ideis de Catalunya.

Fins al moment, doncs, que es valors tornin a estar restablerts cal apellar a mitjans extraordinaris. Es poden sortir pels camins i cridar els joves perquè vagin a l'ensenyament. Es poden girar els vis a dir els fins a la porta del magisteri. I, sobretot, és precs, de Municipis, Corporacions i Societats públiques, patricis, potents a donar-los guiatge i ajudar-los constantment en llur camí fins que l'afluència a la carrera no necessiti tuteles extraordinàries.

Cal, per tant, establir beques, borses d'estudi i altres mitjans d'auxili que permetin als joves de bona voluntat treballar tant com calgui per a retornar la vida al cos del magisteri, cada dia més esgotat. LES BEQUES SON EL PRIMER PAS PER SALVAR LA CRISI DEL MAGISTERI.

SOLUCIONS A LA CRISI DE PREPARACIÓ

Per atendre la preparació dels mestres, o cal una duplicació d'estudis, o és absolutament indispensable pensar en una formació normal que ha d'exigir un esforç infinitament major que la formació que dona actualment l'Estat espanyol.

Una preparació com la del batxillerat, i darrera d'ella la formació professional i tècnica, seria de segur l'ideal. Com veuen, això equivaldria a una formació universitària, aspiració màxima dels països més avançats.

Podríem nosaltres arribar a una solució d'aquesta natura?

Nosaltres creiem que sí hi ha d'arribar; però, per qualsevol camí que es prengui, els dificultats són grosses.

Primer. Per la necessitat (o convencència, si es vol, en el cas d'escoles privades) de no prescindir del títol de l'Estat.

Segon. Per les dificultats materials d'una formació completa que representa gairebé l'organització d'un ensenyament en tots els graus.

Sempre ens trobem, si no en una formació de l'arga durada, en una duplicació de treball que allarga fatalment els estudis i agreuja la crisi de personal. Aquesta és una demostració més de la necessitat de les beques si es vol solucionar ràpidament i bé la doble crisi.

LES POSSIBILITATS ACTUALS

Per a aquesta obra magna, però, no tot està per fer. Les primeres bases es poden considerar imantades.

Catunya està disposada a donar un ensenyament català. Ningú no oblidia que les Escoles de l'Estat, de dret ens pertocaven; però, a part d'això, hi ha el desig de treballar per la cultura, de millorar les organitzacions existents dintre l'esperit de la terra, de crear escoles catalanes, d'afavorir i estimular el mestre que actui amb seny, sigui en l'escola que es vulgui.

S'obren, doncs, als mestres, camins nombrosos i falagadores perspectives.

Es posseeix també, amb els Estudis Normals, un sistema inicial de preparació, i amb les tasques realitzades o l'entorn dels nostres organismes cabdals es crea un ambient pedagògic com mai hagi existit, enterament propici a l'afició de les individualitats i al desenvolupament d'un cos de mestres exemplars. Manquen només els aspirants.

Cal únicament fer adonar el corrent de la joventut can al magisteri mitjançant aquest sacrifici extraordinari i especialíssim de les beques i borses d'estudi. Això és el que no s'ha fet encara. L'Associació Protectora de l'Ensenyament Català ho ha volgut iniciar, però les seves forces són ben petites.

En aquesta obra única, excepcional, cal avui l'esforç de tots. Puix no són un ni deu els mestres que es necessiten: són a centenars; són els de tot Catalunya.

ELS AJUNTAMENTS S'HAN DE REHABILITAR

Els Ajuntaments acusats d'inhabilitat (injustament moltes vegades), de poc amants de la cultura, han de demostrar com en suscitar-se una cultura pàtria, una cultura governada per nosaltres mateixos, saben sentir-la i estimar-la com el primer. No n'hi ha d'haver cap, per poc important que sigui, que no vulgui tenir, entre la legió de mestres que ha de salvar la pàtria, un dels seus fills criats amb els seus cabals, amb el fruit preadmissiu del seu treball.

COM S'HA DE PROCEDIR

En aquesta gran campanya, l'ordre i la unitat d'acció han d'ésser la primera virtut. Avui, tal com es preveu la preparació de mestres a base de l'actual organització de l'Ensenyament Normal de la Mancomunitat, si és gairebé indispensable, al futur mestre, seguir la carrera de l'Estat.

Quan han de començar les beques?

Nosaltres hem de veure el preparació total del mestre fins a haver passat per les nostres organitzacions.

Podrien establir-se les beques en ingressar als Estudis Normals de la Mancomunitat; però no hi ha inconvenient —i potser avantatges si, si es coses se saben fer bé— a establir-les també des del començament, en els des de l'Ingrés a les Normals de l'Estat.

Com s'han de concedir?

La forma més general és la dels concursos entre els alumnes que surten de l'escola primària. Si es concedeix únicament per als Estudis Normals de la Mancomunitat, es pot donar al fill de la població que més hagi excel·lit en la Normal oficial o en el Batxillerat. L'Associació Protectora de l'Ensenyament Català també s'encarregaria d'administrar-les en la forma més convenient.

De quant ha d'ésser la beca?

La beca ha de representar per al beneficiari un auxili que li permeti viure. Si no es pot arribar a aquest auxili, o si els casos que es presenten no ho exigeixen, aleshores es pot adoptar una de les fórmules: mitja beca, úsidi, etc.

LES POSSIBILITATS FUTURES

Les possibilitats i els camins futurs poden ésser molt diferents dels d'avui. Ara procurem formar els mestres. Aquests mestres actuaran en les escoles catalanes o en les escoles oficials; però, en el futur, on serà el fort de la batalla?

Serà dintre de l'escola de l'Estat? Serà en l'escola privada? Tant se val. Els nostres mestres seran sempre nostres.

Associació Protectora de l'Ensenyament Catalana

EL PROBLEMA DELS MESTRES

Als Municipis, Corporacions públiques i patricis de Catalunya

IMPORTANCIA DEL MESTRE

En l'ensenyament de Catalunya el problema del mestre és, potser més enllac, fonamental, i està per damunt de tot altra qüestió. Sense mestres no és possible exercir cap acció docent d'eficàcia en cap ordre d'institucions, siguin oficials, siguin privades.

El catalanisme, en les seves etapes d'intensificació, ha de presentar i formentar el problema del mestre com un dels de més transcendència.

Així trobem que l'any 1900, en el moment excepcional més fort de la política regionalista, En Jo n Baràna, emparat per tots els elements que aleshores actuaven en el catalanisme, creà la seva Escola de Mestres, amb l'intent de produir una generació de mestres joves que ocupés les escoles de Catalunya. Aquesta ha estat també, de molts anys ençà, una de les preocupacions cabdals de l'Associació Protectora de l'Ensenyament Catalana, a la qual dedica esforços i iniciatives, i al mateix esperit hi respon la creació dels Estudis Normals de la Mancomunitat, en la creació dels quals la nostra Associació ha tingut bona part.

Avui, però, la necessitat d'intervenció en la formació de mestres, sigui per augmentar el nombre, sigui per millorar el nivell preparació, torna a fer-se sentir vivament, d'acord amb la necessitat d'augmentar l'acció nacionalista per assolir les reivindicacions catalanes.

Amb mestres catalans que actuen amb esperit català, tindrem escola catalana: sense ells, tot el que s'intenti no serà més que el nom o l'aparència d'una acció en l'ensenyament.

LA CRISI DEL MAGISTERI

El problema del magisteri passa en el nostre país per una doble crisi.

a) crisi de personal;

b) crisi de preparació.

La crisi de personal

Aquesta crisi és, en realitat, una crisi universal, agreujada, potser, en països com ara Espanya, sense Govern ni orientació. El materialisme modern amb l'afany de lucre, les possibilitats de la indústria i del comerç, el funcionarisme, l'enlluernament de les professions pseudo-científiques que ofereixen sensacions fortes sense l'exigència del veritable esforç, fan que la carrera del mestre, com gairebé la majoria de professions semblants, recai salvador de la classe mitjana més assenyada i sobria, no tingui aspirants. La carrera de mestre, modesta i exigent, poc retribuïda i plena d'espines, té pocs atractius davant les afalagadores perspectives de l'atrafegat món d'avui. És difícil de precisar els que serien mestres i es fan comerciants, xofers o electricistes; però sí es pot comprovar, per exemple, a les Normals d'Espanya, com molts que han estudiat la carrera van a correus, a telègrafs, o troben menys exigències, menys responsabilitats, menys treball i molt millor retribució.

La crisi de preparació

La crisi de preparació ve de l'organització defectuosa i desbordada de l'ensenyament normal a Espanya, malgrat els esforços de molta part del seu professorat.

Els defectes cabdals són:

Primer.—Solucions de continuïtat en la formació general dels mestres. (En el sistema espanyol, l'Estat, des del principi, només un ensenyament fins a dotze anys, però no admet els alumnes a la Normal fins a catorze. Així mateix, en acabar els estudis—podem dir-ho—acaba fins a 18 anys—no el deixa acabar fins a 20 anys, abans fins als 21).

Segon.—Concepte erroni de l'Escola Normal: L'Escola Normal ha d'ésser professional. L'Estat vol que serveixi per a la formació general i la professional a la vegada, i no fa bé ni la una ni l'altra.

Tercer.—Defectes de plan i de mètode: ensenyament lliure i rutinari, manca d'esperit, manca d'ambient pedagògic.

Quart.—Desarrelament de la vida i de l'ambient on la Normal funciona: manca, en el nostre país, de cultura catalana.

La crisi de preparació té entre nosaltres una doble gravetat, puix en voler remeiar-la pot refluir sobre la crisi de personal i agreujar-la, considerant per la duplicació d'estudis que ha d'exigir.

CAL SOLUCIONAR LA CRISI DEL MAGISTERI

No cal dir, doncs, que no es tindran mestres a Catalunya el no es soluciona aquesta doble crisi.

Solucions a la crisi de personal

La crisi de personal no es pot solucionar més que contrarestant les causes que l'ha produïda. Primer, tot cal posar el sou i la condició de vida dels mestres d'acord amb l'alta responsabilitat de la seva funció.

Hem de recordar del nostre cervell la imatge del mestre pobre al qual es manté amb els sis rals de setmana, i posar-hi la de l'home de carrera independent i senyor que, com el metge, per exemple, per la seva dignitat ha de tenir un sou digne, tan digne com el de qualsevol altra professió.

Cal oferir, doncs, per a futurs mestres: els llocs necessaris en actuar; el sou i les condicions de vida indispensables per viure lliurement i noblement, com pertoca a un professional de la intel·ligència.

Però de la millora material no hi ha prou. A més cal exaltar la noblesa i la dignitat de les activitats intel·lectuals i de tots els que es dediquen a elles. Cal sembrar i escampar ideals, desvetllant amb ells les vocacions perdudes i l'afany de les altes il·luses de l'esperit, entre els quals les del mestre tenen un lloc d'honor.

Entre nosaltres l'ideal de reivindicació de la pàtria pot ésser l'element més de restauració del magisteri, sobretot si la joventut a p pteu que el camp de l'escola ha d'ésser el de la lluita més intensa, més noble i més alta.

Aquests són els remeis ordinaris; però avui, amb ells tots sols potser no n'hi ha prou. Avui ens trobem amb un sistema completament destruït, que cal restaurar; no a compàs dels canvis, sinó amb urgència, accelerant els fets per arribar a temps a l'assoliment dels ideis de Catalunya.

Fins al moment, doncs, que es valors tornin a estar restablerts cal apellar a mitjans extraordinaris. Es poden sortir pels camins i cridar els joves perquè vagin a l'ensenyament. Es poden girar els vis a dir els fins a la porta del magisteri. I, sobretot, és precs, de Municipis, Corporacions i Societats públiques, patricis, potents a donar-los guiatge i ajudar-los constantment en llur camí fins que l'afluència a la carrera no necessiti tuteles extraordinàries.

Cal, per tant, establir beques, borses d'estudi i altres mitjans d'auxili que permetin als joves de bona voluntat treballar tant com calgui per a retornar la vida al cos del magisteri, cada dia més esgotat. LES BEQUES SON EL PRIMER PAS PER SALVAR LA CRISI DEL MAGISTERI.

SOLUCIONS A LA CRISI DE PREPARACIÓ

Per atendre la preparació dels mestres, o cal una duplicació d'estudis, o és absolutament indispensable pensar en una formació normal que ha d'exigir un esforç infinitament major que la formació que dona actualment l'Estat espanyol.

Una preparació com la del batxillerat, i darrera d'ella la formació professional i tècnica, seria de segur l'ideal. Com veuen, això equivaldria a una formació universitària, aspiració màxima dels

ELS ESPECTACLES

PRINCIPAL PALACE

Plaça del Teatre, 2 i 4
Telèf. 5125 i 4736 A

AVUI, DIMECRES

En matí extraordiària

A les cinc de la tarda

SKETCH I SKETCHES

L'èxit del dia

HO DJU LA PREMSA

I HO CONFIRMA EL PUBLIC

que omple cada dia l'espaiosa platea del

PRINCIPAL PALACE

ovacionant els quadros:

"Fantomia", "Barceloneta", "Las majas de Goya", "La

ocoalme", "Las mamás", "Palace Girls" i "Foot-ball"

75 artistes espanyols i estrangers

ENTRADA LLIBRE

PROXIMAMENT: Estrena de dos nous quadros:

EL TORRENTE MALDITO i APACHINETTE

TEATRES

ELDORADO

Compania còmica-lírica
PRADO-CHICOTE

Avui, dimecres, festa de l'Assumpció. Últimes funcions de la temporada. Tarda, a dos quarts de cinc. Nit, a les deu. Primer acte del melodrama La sobrina del cura. La desfilada còmica-lírica-bailable en un acte i quatre quadros Elasí, per totes les senyores de la companyia. El famós saltet en un acte i quatre quadros, Les granujas, per Loreto Prado i Enric Chicote.

Teatre del Bosc

Avui, dimecres, 15, Festa Major de Gràcia, companyia :: Santpere - Sergés :: Tarda a les quatre. Nit a les deu. La Marieta de l'ull viu.

Baixant de la Font del Gat Dimec, dijous, a les deu de la nit La reina de les praderes Ja soo aquí, Nandu

TEATRE GOYA

Avui, dimecres, tarda, a dos quarts de cinc, i nit, a tres quarts de deu.

EXIT FORMIDABLE

de la magnífica producció cinematogràfica

última de la casa Nordisk

AMOR I GUERRA

adaptació de la cèlebre novel·la

ABAIX les ARMES!!

Horrelada amb el Premi Nobel de literatura

Preferència, una pesseta; general, cinquanta cèntims.

Temperatura agradable

TEATRE COMIC

Gran companyia lírica de sarsuela, òpera i revistes, dirigida pel primer actor Enric Bont

Avui, dimecres, festiu de l'Assumpció. Tarda, a dos quarts de cinc, i nit, a dos quarts de deu.

L'espècie sarsuela en un acte

LA NINA DE LOS RESES

II. El saltet de bromo continua.

TRIS BRAN TRIS

III. Exil creixent de la revista en un acte, sis quadros i apoteosi.

BARCELONA EN RODOLINS.

VISTA PER FORA I PER DINS

Magnífica presentació. Set decoracions noves dels reputats escenògrafs Costella i Fernández, Brunet i Pons.

El primer actor Anselm Ferrández, representant La monja i la Societat Cooperativa Obrera.

MOLLET DEL VALLES

Per a la Festa Major la companyia de sarsuela i òpera del mestre Laureà Ribà, en la qual figuren el tenor Emili Vendrell i el primer actor Anselm Ferrández, representant La monja i la Societat Cooperativa Obrera.

CINEMES

Diana-Argentina

Excelsior

Dimecres, sessió matinal

nal d'onze a una. Llibre tercer de L'aviador emmascarat, Dones frívols. Tarda. El retorn dels cow-boys. El novè manament.

Saló Catalunya

El local més fresc de Barcelona. Avui, dimecres, festiu de l'Assumpció, gran matinal 3:15 a 4:15; tarda, sessió continua: la gran reestrena del Programa Ajuria: Gamsi; Cico, la francesista, grandiosa creació de Mac Murray. Nit, estrena del Programa Ajuria: L'herència, per Elsie Ferguson. Dimecres, dijous, estrena: L'anima de Kure-San, per Irene Hayakawa, i la reestrena: Paròdia d'El tres mosqueters, per Max Linder

Monumental - Pedró

Walkyria

Cinema Princesa

Gran via Layetana
Telèfon 1371 A.

Aquest local disposa d'una temperatura agradable per la seva gran renovació d'aire. Avui, dimecres, sessió matinal 3:15 a 4:15; tarda, sessió continua: la gran reestrena del Programa Ajuria: Gamsi; Cico, la francesista, grandiosa creació de Mac Murray. Nit, estrena del Programa Ajuria: L'herència, per Elsie Ferguson. Dimecres, dijous, estrena: L'anima de Kure-San, per Irene Hayakawa, i la reestrena: Paròdia d'El tres mosqueters, per Max Linder

Gran Teatre Comtal i

Gran Cinema Bohèmia

Avui, dimecres, sessió matinal 3:15 a 4:15; tarda, sessió continua: la gran reestrena del Programa Ajuria: Gamsi; Cico, la francesista, grandiosa creació de Mac Murray. Nit, estrena del Programa Ajuria: L'herència, per Elsie Ferguson. Dimecres, dijous, estrena: L'anima de Kure-San, per Irene Hayakawa, i la reestrena: Paròdia d'El tres mosqueters, per Max Linder

Teatres Triomf i Marina

i Cinema Nou

Avui, dimecres, Harold comediant, Resistència vençuda, L'aviador emmascarat, segon episodi; Les gestes d'Hércules, La reina mora, El fill del pirata, 6 i 7 episodis.—Dijous, Dones frívols.

RESTAURANTS

LES PLANES

Motels Restaurant Versailles Obert des de les cinc a mitja nit Servei de cobert i a la carta Coberts de 750 ptes. endavant Habilitacions per a temporades a preus econòmics Aigua del Mas Guineu Camí especial per a automòbils Telèfon 7 M Propietari: Joan Cò (de l'antiga VERSAILLES)

LA RABASSADA

Motel — Restaurant — Atraccions 400 metres altitud. Programa enclausor. Temperatura deliciosa. Habilitacions Gran confort per a famílies. Servei permanent d'autocars des de la plaça de Lesseps (Jesús), del mirador per amunt. Telèfon 6204 G.

Restaurant Elèctric

LES PLANES

Totes les nits sopars americans

JAZZ-BAND

Coberts a 10 ptes., i carta

Trens cada 20 minuts.

fins a 4.10.

DIVERSOS

Venus Sport - Palace Ball

Ronda de Sant Antoni, 62 i 64,

Tigre, 27

Avui, festiu de la Nostra Senyora de l'Assumpció. Tarda i nit, grans balls de societat per la banda Venus Sport, que tan encertadament dirigeix el mestre Domènec Ponsà.

PAPER DE

FVMAR

CLASICO

Fonda Simon

Menjars a la catalana

ESPARTERIA, 6-VIDRIERIA, 12

Telèfon 1378 A.

FONDA SIMON

Menjars a la catalana

ESPARTERIA, 6-VIDRIERIA, 12

Telèfon 1378 A.

A TIANA

Gran Hotel. Servei a la carta.

Coberts a 750 pessetes.

Carrer de la Plaça, 34.

VI de TIANA, a 0'40 ptes. litre, posat a

domicili; collita pròpia. J. A. Jordana.

Tiana.

DINER

a l'acte sobre autos, teixits i altres

merceries. Raó: Ràmba de les

Flors, 24, primer.

DOS Joves desitgen casa de família per

a tot estar. Casc antic. Escriure a LA

PUBLICITAT, núm. 5001.

Fàbrica de Productes Ceràmics

Rajoles de València i articles de construcció

Casimir Vicens

Despatx: Tallers, 72

Telèfon A. 5090

Fàbrica: Carrer Benavent (próxim a la Travessera de Sans)

BARCELONA

GRAN LOCAL per llogar: força elèctrica; carrer de València, 433. S. M. Raó: al costat de l'edifici.

Josep Sauleda

Fàbrica de lones, lonetes i teles per a espartenyas

Sant Pol de Mar (Barcelona)

Serveis de la Companyia Trasatlàntica

LINIES A LES ANTILLES, MEXIC I NOVA YORK

El vapor I. DE SATRISTEQUI sortirà de Barcelona el 25 d'agost, de València el 26, de Màlaga el 28 i el 30 de Cadix, cap a l'Havana i Veracruz.

El vapor ALFONSO XII sortirà de Bilbao el 17 de juny, el 19 de Santander, el 20 de Gijón i el 21 de Coruña, cap a l'Havana i Veracruz. Admet càrrega i passatge per a Costa Firme i Pacífic, amb trasbord a l'Havana.

LINIA DE VENEZUELA, COLOMBIA I PACIFIC

El vapor LEON XIII sortirà el 10 d'agost de Barcelona, l'11 de València, el 13 de Màlaga i el 15 de Cadix, cap a Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Havana, La Guayra, Puerto Cabello, Curaçao, Sabana, Colón i el Canal de Panamá a Guayaquil, Callao, Molendo, Arica, Iquique, Antofagasta i Valparaíso. Sortida de Valparaíso el 12 de cada mes, tornant per la mateixa ruta fins a La Guaira i d'allí a Puerto Rico, Canaries, Cadix i Barcelona.

LINIA DE BUENOS AIRES

El vapor INFANTA ISABEL DE BORBON sortirà el 4 d'agost de Barcelona, el 5 de Màlaga i el 7 de Cadix cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.

SERVEI A FILIPINES I PORTS DE XINA I JAPÓ

El vapor LEGAZPA sortirà de Coruña el 28 d'agost para Vigo, Lisboa i Cadix, d'on sortirà el cap a Cartagena, València i Barcelona i d'aquest port, el cap a Port-Saïd, Suez, Colombo, Singapur, Manila, Hong-Kong, Sanghaï, Nagasaki, Kobe i Yokohama admetent passatge i càrrega per els dits ports i per a altres indrets amb els quals hi hagi establerta serveis regulars des dels ports d'escale abans indicats.

LINIA DE FERNANDO POO

El vapor ALICANTE sortirà el 15 d'agost de Barcelona, el 16 de València, el 17 d'ala cant i Cartagena i el de Cadix, per a Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, demés escales intermitjals i Fernando Poo.

SERVEI ESPECIAL

El vapor REINA MARIA ORISTINA sortirà de Barcelona el 16 d'agost, el 17 de València, el 19 de Màlaga i el 21 de Cadix, cap a Puerto Rico i Nova York, admetent càrrega i passatgers.

Ultra tots els indicats serveis la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a Nova York, ports del Cantàbric a Nova York i la línia de Barcelona a Filipines, les sortides quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers als quals la Companyia dona allotjament molt còmode i tracte esmerat, com ho ha acreditat en el seu dilatat servei. Tots els vapors tenen telegrafia sense fils.

GRANS MAGATZEMS

DAMIANS

Exposició
continua

Articles per a istiu i Objectes per a presents

Alguns preus de la infinitat d'objectes exposats:

Vestit de bany, amb cinturó, rics brodats, per a senyora, des de	14'00 ptes.
Mocadors de bany, grans, dibuixos variats, des de	3'25 "
Vestits de bany per a senyor, semi fil, des de	5'25 "
Sacs anglesos pegamoid, des de	16'50 "
Mosqueters, forma ombrella, des de	15'50 "

L'exposició d'articles per a presents es compon de tota mena d'objectes d'argent, argentat, bronze, joieria, rellotgeria, bisuteria, bosses de gran novetat, bastons, paraigües, mobles fins, joguines, etcètera. Hi trobareu tots els objectes que desitgeu, en bona qualitat i a preus molt convenients

OMBREL·LES CRETONA, gran fantasia

GRANS REBAIXES EN LA SECCIO DE MOBLES

Mobles de jonc, medulla i vímet, tauletes, cadires i bancs - Banyeres, dutxes, ventiladors, neveres, etc Bateria de cuina i cristall a preus sense competència - Gran varietat en joguines per a platja

IININGU MES BARAT!!

Unió d'Empresaris de Pompes Fúnebres, S. A.

Plaça Santa Anna, 24, 1. Servei Municipalitzat

CENTRAL: TELEFON 2480-A SUCURSALS:

Districte I	Balboa, lletra F., Barceloneta. Tel. A. 1895.	Districte IX	Sant Andreu, carrer Sant Andreu, número 201.—Tel. 264. S. M.
" I	Estafeta. Poble Nou, Wad-Ras, 236.—Tel. 238 S.	" IX	Borta, Major, 27.—Tel. 99. S. M.
" VII	Poble Sec, Campo Sagrado, número 24.—Tel. 3400 A.	" X	Sant Martí, Muntanya, 37.—Tel. fon 234. S. M.
" VII	Sans, Canonge Ribera, 10.—Tel. fon 104 H.		Hospital Clínic.—Tel. 332 G.
" VIII	Gràcia i Sant Gervasi, Menéndez Pelayo, 133.—Tel. 757 G.		Barria, Reina Elisenda, 8.—Tel. fon 107, H.

La Unió d'Empresaris de Pompes Fúnebres de Barcelona, Societat Anònima, interessa del públic que se serveixi exigir el carnet d'identitat amb la corresponent fotografia, als representants i dependents de la dita Empresa que es presentin per concertar els ajustos d'enterrament, a fi d'evitar la intervenció de persones estranyes a ella, que dificulten i encareixen el servei.

El públic pot utilitzar també els telèfons de les Tenències d'Alcaldia i quarterets de la Guàrdia Municipal.

Llet condensada

EL PAGES

Sotse SANT JOEJ

I. ESPINAS :: CLAVE, 17

CALÇATS SIMON

Liquido a la fàbrica mateix les mostres i calçats amb tares que no podem lliurar als comerciants

PREUS DE SALDO

Fàbrica de calçat: LLULL, 21

(darrera el Faro)

AGENCIA OFICIAL

J. G. Alonso S. en C.

ARAGO, 188

(cantonada Muntaner)

Ford

EL AUTOMÓVIL UNIVERSAL

Especialitat en Carrosseries, Camions, Omnibus, etc.

SOCIETE GENERALE

de Banque pour l'Etranger et les Colonies

Sucursal de Barcelona

Plaça de Catalunya, 20

Tota mena d'operacions de Banca i de Borsa

CAIXES DE LLOGUER